

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

622

Vragen van het lid **Stoffer** (SGP) aan de Staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat over *het goederenvervoer langs Wierden* (ingezonden 3 oktober 2022).

Antwoord van Staatssecretaris **Heijnen** (Infrastructuur en Waterstaat) (ontvangen 7 november 2022). Zie ook Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2022–2023, nr. 460

Vraag 1

Heeft u kennisgenomen van de toegenomen trillingsproblematiek bij Wierden door toegenomen goederenvervoer over het spoor (Twentelijn)¹?

Antwoord 1

Ja, ik heb kennisgenomen van de problematiek. Inwoners van Wierden maken zich zorgen over de goederentreinen die door Wierden rijden. Ze ervaren overlast van trillingen en vrezes een verdere toename van het aantal goederentreinen. Ik kan mij deze zorgen goed indenken. In mijn beleid streef ik ernaar de overlast zoveel mogelijk te beperken.

Vraag 2

Kunt u aangegeven hoeveel goederentreinen dagelijks Wierden passeren respectievelijk overdag, in de avond en in de nacht?

Antwoord 2

Op basis van gegevens van ProRail reden er in 2021 op jaarbasis 7.500 goederentreinen door Wierden. Van de 7.500 treinen passeerden er 3.900 overdag, 1.400 's avonds (tussen 19:00 en 23:00 uur), en 2.200 's nachts (tussen 23:00 uur en 07:00 uur). Daarmee passeerden er gemiddeld, zonder omleidingen als gevolg van de werkzaamheden aan het Derde Spoor in Duitsland, ca. 30 goederentreinen per dag op werkdagen. In het geval van werkdagen met omleidingen bedraagt het aantal passerende goederentreinen ca. 35 per dag. In de avond passeerden er dagelijks ca. 5 goederentreinen en 's nachts ca. 10 goederentreinen door Wierden.

¹ Website RTV Oost, 15 februari 2022 (<https://www.rtvooost.nl/nieuws/2064592/recordaantal-goederentreinen-door-overijssel-omwonenden-willen-rem-op-groei>).

Vraag 3

Wat is de verwachte ontwikkeling van het aantal passages van goederentreinen bij Wierden in de komende jaren?

Antwoord 3

Wierden ligt aan de Bentheimroute. Op basis van gegevens uit de IMA van 2021² wordt een toename van het aantal passages over de Bentheimroute in Nederland verwacht. Dit kan in het laagste scenario groeien naar jaarlijks ca. 13.400, en in het hoogste scenario ca. 17.000 goederentreinen in 2030. Dit betekent dat er meer passages worden verwacht in Wierden. Dit komt met name door de autonome groei van het spoorgoederenvervoer, en in beperkte mate door omleidingen als gevolg van de geplande werkzaamheden aan het Derde Spoor in Duitsland. Hierdoor wordt treinverkeer tijdelijk onder andere via de Bentheimroute afgewikkeld.³

Vraag 4

Op welke wijze wordt de trillingsproblematiek lokaal gemonitord?

Antwoord 4

Spoortrillingen worden in Wierden niet actief gemonitord. Wel vinden langdurige trillingsmetingen plaats in Hengelo.⁴ De metingen zijn bedoeld om de langjarige ontwikkeling van trillingen (en geluid) te volgen. Uit de metingen blijkt dat het gemiddelde trillingsniveau de afgelopen jaren niet toeneemt. Wel neemt het maximale trillingsniveau licht toe. De metingen geven geen uitsluitel of deze toename ook in woningen in Wierden optreedt.

Vraag 5

Worden maatregelen genomen om de trillingsproblematiek te beperken?

Antwoord 5

Sinds enkele jaren heeft mijn ministerie de beleidsontwikkeling op het gebied van trillingen verstevigd.⁵ Op zoek naar goede maatregelen voert ProRail in opdracht van mijn ministerie een onderzoeksprogramma uit, de innovatie-agenda bronaanpak spoortrillingen (IBS). Binnen de IBS vinden praktijkproeven plaats aan het spoor en aan het materieel. Als de proeven succesvol en kostenefficiënt zijn, richt ik mij op het toepassen van deze maatregelen. Omdat de komende jaren treinen worden omgeleid vanwege de aanleg van het derde spoor in Duitsland, onder andere langs Wierden, heeft ProRail een plan van aanpak opgesteld met maatregelen om de toename van hinder te beperken.² Het plan bevat zowel maatregelen die vóór, als maatregelen die na de langdurige omleidingen worden getroffen met het oog op verdere groei van het vervoer. Een besluit over de inzet van deze maatregelen is onderdeel van de bredere afweging over de inzet van middelen die beschikbaar zijn in het Mobiliteitsfonds.

Vraag 6

Kunt u aangeven welk deel van het goederenvervoer langs Wierden het vervoer van gevaarlijke stoffen betreft?

Antwoord 6

De omvang van het vervoer van gevaarlijke stoffen wordt geteld in aantallen wagons en niet in aantallen (goederen)treinen, omdat goederentreinen regelmatig zijn samengesteld uit een combinatie van wagons mét gevaarlijke stoffen en wagons zónder gevaarlijke stoffen. Hier wordt het begrip «ketelwagen-equivalent» (KWE) gehanteerd. Dit is een eenheid, bestaande uit

² Kamerstuk 31 305, nr. 328

³ Zie ook de antwoorden op vragen van het lid Minhas van 13 mei jl. (Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2021–2022, nr. 2746).

⁴ Zie ook de monitoringsrapportage, die als bijlage bij deze beantwoording is gevoegd. Veruit de meeste goederentreinen door Hengelo komen ook door Wierden. De metingen vinden plaats in opdracht van het «overleg goederenspoor Oost-Nederland» (waarin gemeenten langs het spoor in Oost-Nederland en de provincies Gelderland en Overijssel zitting hebben).

⁵ In mijn brief van 28 maart jl. heb ik uw Kamer geïnformeerd over de stand van zaken van deze beleidsintensivering (Kamerstuk 29 984, nr. 974).

een optelsom van ketelwagens en tankcontainers, met als doel de omvang van het vervoer van gevaarlijke stoffen te kwantificeren. In het kader van de monitoring van Basisnet worden de realisatiecijfers van het spoorvervoer van gevaarlijke stoffen ieder kwartaal openbaar gepubliceerd op de website van InfoMil.⁶ Dit wordt gedaan op verzoek van de gemeenten zodat iedere gemeente op transparante wijze wordt geïnformeerd over de actuele hoeveelheid gevaarlijke stoffen die via het spoor door hun gemeente rijdt. In Wierden passeerden in 2021 in totaal 3.981 KWE's aan meldplichtige (gevaarlijke) stoffen. Gemiddeld zijn dat 8 KWE's overdag en 3 in de avond en nacht. Het aandeel KWE's als onderdeel van alle wagons op een goederentrein is gewoonlijk ca. 2%. In Wierden zal dit lager zijn, omdat transporten over de Bentheimroute een lager aandeel gevaarlijke stoffen hebben dan het landelijk gemiddelde.

Vraag 7

Om welke gevaarlijke stoffen gaat het, en hoeveel?

Antwoorden 7

Het gaat hoofdzakelijk om brandbare vloeistoffen en gassen. Ik kan geen verdere informatie verstrekken over specifieke stoffen, want dat is bedrijfsgevoelige informatie van de vervoerders. ProRail kan deze gegevens alleen delen in geval van een calamiteit of een wettelijke verplichting.

Vraag 8

Hoe wordt gezorgd voor open communicatie over vervoer van onder meer gevaarlijke stoffen richting gemeenten en omwonenden?

Antwoord 8

Gemeenten worden geïnformeerd via de website van InfoMil.⁷ Zij kunnen vervolgens op basis van de cijfers de vragen van hun inwoners beantwoorden. De communicatie met betreffende gemeenten en beheerorganisaties is een verantwoordelijkheid van de Veiligheidsregio. Zij informeren gemeenten en inwoners over risico's in de omgeving en wat te doen in geval van een incident. De Veiligheidsregio heeft hier contact over met ProRail.

⁶ <https://www.infomil.nl/onderwerpen/veiligheid/basisnet/spoor/>

⁷ <https://www.infomil.nl/onderwerpen/veiligheid/basisnet/spoor/>